

Myönteisen minäkuvan vahvistaminen taiteen kautta varhaiskasvatuksessa

Janette Ernamo, Mira Valkonen

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Myönteisen minäkuvan vahvistaminen taiteen kautta
varhaiskasvatuksessa**

Janette Ernamo, Mira Valkonen
Sosionomikoulutus
Opinnäytetyö
06/2021

Janette Ernamo, Mira Valkonen

Myönteisen minäkuvan vahvistaminen taiteen kautta varhaiskasvatuksessa

Vuosi

2021

Sivumäärä

45

Opinnäytetyön tavoitteena oli auttaa lapsia minäkuvan vahvistamisessa taiteen avulla varhaiskasvatuksen parissa 3-5vuotiaiden ryhmässä Touhula-päiväkodissa. Tuotoksena työskentelystä oli varhaiskasvatuksen ryhmälle omat kortit minäkuvan vahvistamista varten tulevaisuudessa.

Opinnäytetyö sisälsi viisi (5) toimintatuokiota varhaiskasvatustiloissa. Jokaisella toimintakerralla oli oma erillinen ohjattu toiminta, ja yhteisenä teemana toimintakertoilla oli taide. Toimintakerrat toteutettiin huomioiden Touhula-päiväkotien varhaiskasvatussuunnitelman sekä taidekasvatuksen, myönteisen minäkuvan ja positiivisen pedagogiikan opinnäytetyön viitekehyksenä. Taiteen avulla sekä positiivista pedagogiikkaa hyödyntäen lapset saivat tukea oman myönteisen minäkuvan kehittymiselle.

Työskentelyä kehitettiin kolmitasoisien arvioinnin kautta. Työskentelyä arvioitiin lasten palautteen, varhaiskasvatuksen henkilöstön palautteen sekä oppimispäiväkirjojen ja itsearvioinnin kautta.

Jokaiselle toimintakerralle oli luotu varasuunnitelma koronapandemian takia ja varasuunnitelmaa käytettiin toteutuksessa.

Opinnäytetyön tulos oli toivottu, lapset pitivät toimintatuokioista ja pystyivät keskustelemaan niistä päiväkodin arjessa toimintatuokioiden ulkopuolella. Toimintakerrat eivät vaatineet suuria resursseja, joten päiväkotit pystyivät hyödyntämään sitä helposti. Opinnäytetyön tuokset jäivät päiväkodin käyttöön, joten myös muut ryhmät voivat reflektoida toimintakertoja niihin.

Palautte opinnäytetyöstä oli positiivista ja varhaiskasvatusryhmä kertoi tulevaisuudessa itse toteuttamaan pidettyjä toimintatuokioita myös tulevaisuudessa. Opinnäytetyön aihe oli ajankohtainen ja ryhmän lapset ovat puhuneet itsestään positiiviseen sävyyn ja luottaneet omiin vahvuksiinsa enemmän.

Janette Ernamo, Mira Valkonen

Strengthening a positive self-image through art in early childhood education

Year

2021

Pages

45

The purpose of the thesis was to support children attending early childhood education in strengthening their self-image with art in a group of children from 3 to 5 years old in Touhula daycare center. As a product of the thesis, the early childhood education group has its own self-image strengthening cards to use in the future.

The thesis included five (5) activity sessions in the early childhood education unit's facilities. In every activity session there was a separate activity, which focused on art. The activity sessions were carried out with Touhula's early childhood education plan in mind as well as art education, positive self-image, and positive pedagogy as the thesis's frame of reference. Through art and the use of positive pedagogy, children were able to receive support on developing their own positive self-image.

The activity was developed through evaluation on three levels. The process was evaluated through feedback given by children and by the employees in early childhood education and through diaries of learning and self-evaluation.

A back-up plan was created to every activity session in case of possible challenges due to the Covid-19 pandemic and the back-up plan ended up being used in action.

The result of thesis was as expected, the children liked the activity sessions and they were able to talk about the activity sessions during the daily routines in daycare centre. The thesis did not require a lot of resources, so the daycare centre will be able to make use of it easily. The outputs of the thesis stayed in use of the daycare centre, so other groups will also be able to use the material.

The feedback of thesis was positive and the early childhood education group said they will also be using the activity sessions in the future. The subject of the thesis was current and the children of the group have spoken of themselves in a positive manner and they have also been able to have more trust in their own strengths.

Keywords: Early childhood education, positive pedagogy, positive self-image, art education

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Lähtökohdat.....	8
3	Varhaiskasvatus, positiivinen pedagogiikka, taidekasvatus ja myönteinen minäkuva	9
3.1	Varhaiskasvatus.....	9
3.2	Positiivinen pedagogiikka	9
3.3	Taidekasvatus.....	10
3.4	Myönteinen minäkuva	10
4	Tavoitteet	11
5	Kehittämistyö	12
5.1	Kehittämistyön vaiheet.....	13
5.2	Kehittämistyön menetelmät	13
5.2.1	Lasten hymynaamapalaute	14
5.2.2	Lasten myönteisen puheen ja toiminnan havainnointi	15
5.2.3	Varhaiskasvatuksen henkilöstön palaute	16
5.2.4	Oppimispäiväkirjat	16
5.2.5	Loppupalaute.....	17
5.2.6	SWOT-analyysi	17
6	Toteutus	18
6.1	Toimintakertojen suunnittelu	18
6.2	Toimintakertojen kuvaus.....	19
6.2.1	Ensimmäinen toimintakerta: Vahvuusmaalaaminen	20
6.2.2	Toinen toimintakerta: Käden ääriviivat	21
6.2.3	Kolmas toimintakerta: Minäkuvan vahvistaminen -korttien teko	21
6.2.4	Neljäs toimintakerta: Minäkuvan vahvistaminen -korttien käyttö.....	22
6.2.5	Viides toimintakerta: Myönteisyyden puu.....	23
7	Kehittämistyön pohdinta ja analysointi	23
7.1	Koronapandemian vaikutus	24
7.2	Oppimispäiväkirja	24
7.3	Lasten ja henkilöstön palaute	25
7.4	SWOT -analyysi	27
7.5	Minäkuvan vahvistaminen- kortit sekä Myönteisyyden puu.....	28
8	Opinnäytetyön arviointi ja prosessi	30
8.1	Palaute ja arviointi	30
8.2	Ammatillinen kasvu	31
8.3	Luotettavuus ja eettisyys	32
8.4	Mahdollisuudet kehittämiseen.....	32

Lähteet.....	34
Liitteet	39

1 Johdanto

Varhaiskasvatuksessa taidekasvatus mahdollistaa lapsille hieno- ja karkeamotoriikkaa, silmän ja käden koordinaatiota ja itsensä ilmaisua (Rusanen 2009, 53). Opinnäytetyö lähti omasta kiinnostuksestamme taidekasvatusta kohtaan. Taidekasvatus mahdollistaa varhaiskasvatuksessa vuorovaikutustaitojen kehittymistä, jotka ovat hyvin merkityksellisiä hyvinvoinnille ja identiteetille sekä toimintakyvylle. Opinnäytetyön tavoite oli tuottaa varhaiskasvatusryhmälle taiteellisia toimintatuokioita, jotka auttavat lapsia vahvistamaan omaa myönteistä minäkuvaa.

Kulttuurisen osaaminen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun osa-alueet tuovat esille itsensä ilmaisun ja muiden ymmärtämisen kyvyn sekä vuorovaikutustaitojen olevan hyvin merkityksellisiä hyvinvoinnille, identiteetille sekä toimintakyvylle (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 25). Kun vahvistamme näitä varhaiskasvatuksessa, saavat lapset vahvan pohjan tulevaisuudelle.

Opinnäytetyö oli kehittämistyö ja taidepainotteinen viiden (5) toimintakerran kokonaisuus, jonka keskiössä oli myönteisen minäkuvan vahvistaminen. Toteutimme kehittämistyön yhteistyössä yksityisen varhaiskasvatuspalveluita tarjoavan Touhula-päiväkodit ketjun kanssa. Työskentelyssä huomioitiin lisäksi Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet sekä sen määrittämän laaja-alaisen oppimisen kokonaisuuden ja oppimisen alueen ilmaisun monet muodot.

Opinnäytetyön viitekehyksessä oli varhaiskasvatus, positiivinen pedagogiikka, taidekasvatus ja myönteinen minäkuva. Tavoitteenamme oli tukea lapsia myönteisen minäkuvan vahvistamisessa maalaamisen kautta, huomioiden viitekehysemme sekä muun esittelemämme teorian tiedon.

Arvoimme sekä kehitimme työskentelyämme toimintakertojen toteutusten aikana oppimispäiväkirjojen sekä toimintaan osallistuneiden lasten sekä varhaiskasvatuksen työntekijöiden palautteen kautta. Luotettavuudessa sekä eettisyydessä pohjaamme sosiaalialan eettisiin arvoihin sekä lasten palautteenannon luotettavuuden varmistamiseen.

Onnistuessamme olemme mahdollistaneet varhaiskasvatusryhmän lasten itsetuntemuksen kasvamisen ja myönteisen minäkuvan vahvistumisen sekä olemme luoneet ryhmälle omat kortit minäkuvan vahvistamista varten.

2 Lähtökohdat

Myönteinen minäkuva, maalaaminen ja toiminnallinen työskentely olivat opinnäytetyömme lähtökohdat. Yhteistyökumppani oli seikkailupäiväkoti, jonka takia koimme kehittämistyön soveltuvan opinnäytetyönä hyvin tähän ympäristöön. Lähtökohta opinnäytetyössämme oli toteuttaa toiminnallisia ja luovia maalaushetkiä, jotka olisi toteutettu Touhula-päiväkotien arvot huomioiden. Lähtökohtana oli vahvistaa lasten myönteistä minäkuvaa lasten vahvuuksien kautta maalaamisen avulla. Vahvuudet ovat lapsen resursseja ja niitä pitää tukea päivittäin, koska jokaisella lapsella on vahvuuksia ja mitä enemmän varhaiskasvatuksessa niitä tuetaan, sitä enemmän lapsi pystyy tiedostamaan ja hyödyntämään niitä (Turku 2019). Lapsen minäkuva muotoutuu vahvasti myös ympäristön kautta, kun lapsi saa positiivista palautetta kasvattajilta, tukee tämä lapsen minäkuvan kasvua (Lapsen itsetunnon tukeminen 2020). Halusimme myös tukea lasten osallisuutta huomioimalla lasten henkilökohtaiset tarpeet ja toiveet työskentelyn edetessä palautteenkeruun avulla.

Opinnäytetyömme lähtökohtana oli myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa esitelty varhaiskasvatuksen lasten laaja-alaisen oppimisen tukeminen, joista meidän opinnäytetyössämme ovat osana ajattelu & oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus & ilmaisu sekä osallistuminen & vaikuttaminen (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 23-24).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018, 24) mukaan ajattelu ja oppiminen alueen taidot kehittyvät ympäristön ja muiden ihmisten kanssa käydyn vuorovaikutuksen kautta sekä ne ovat perustana elinikäisen oppimisen ja muun osaamisen kehittämisessä.

Osallistuminen ja vaikuttaminen aktiivisesti ja vastuullisesti luo perustan kestäväälle ja demokraattiselle tulevaisuudelle. Tämän edellytyksenä on yksilön halu ja taito olla osallisena yhteisön toiminnassa sekä omiin vaikutusmahdollisuuksiin luottaminen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 26.)

Touhula-päiväkodit hyväksyivät meidän ensimmäisen ehdotuksemme opinnäytetyön toteutukselle. He pyysivät meiltä tarkempaa suunnitelmaa opinnäytetyöstä, ja suunnitelman tarkastuksen jälkeen he antoivat varmistuksen sitoutuneisuudestaan. Sovimme toteutuksen tapahtuvan 3-5 vuotiaiden lasten ryhmässä, jolloin saatoimme suunnitella mahdollisimman ikätasolle sopivaa toimintaa.

3 Varhaiskasvatus, positiivinen pedagogiikka, taidekasvatus ja myönteinen minäkuva

3.1 Varhaiskasvatus

Yhteiskunnallisena palveluna varhaiskasvatuksella on useita tehtäviä. Varhaiskasvatuksen tulee edistää yhteistyössä huoltajien kanssa lasten oppimista ja kehitystä sekä kasvua kokonaisvaltaisesti. Lasten aktiivinen toimijuus sekä osallisuus vahvistuvat varhaiskasvatuksessa opittujen taitojen sekä tietojen kautta. Varhaiskasvatus ehkäisee syrjäytymistä sekä on edistämässä lasten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Varhaiskasvatus on lisäksi mahdollistamassa huoltajien osallistumisen opiskeluun tai työelämään sekä on huoltajien tukena kasvatustyössä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 14.)

Lasten laaja-alaisen osaamisen pohja luodaan varhaiskasvatuksessa. Osaamisella tarkoitetaan myös kykyä toimia sekä käyttää tietoja ja taitoja tilanteiden edellytysten mukaisesti. Arvojen, taitojen, tietojen, tahdon ja asenteiden kokonaisuus muodostaa laaja-alaisen osaamisen. Laaja-alainen oppiminen kuvataan viiden (5) toisiinsa liittyvän osa-alueen kautta. Osa-alueita ovat itsestä huolehtiminen & arjen taidot, ajattelu & oppiminen, osallistuminen & vaikuttaminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu sekä monilukutaito & tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen. Laaja-alaisen osaamisen taidot vahvistuvat laadukkaana pedagogisen toiminnan kautta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 23-24.)

3.2 Positiivinen pedagogiikka

Positiivinen pedagogiikka on pedagogisen suuntautumisen yksi muoto, joka pohjautuu vahvasti humanistisen ja positiivisen psykologian viitekehykseen (Vuorinen 2020). Positiivinen pedagogiikka lähtee aina kasvattajan omasta esimerkistä: kun kasvattaja uskoo omaan kehitykseensä ja näkee mahdollisuudet itsessään, seuraavat lapset tätä esimerkkiä ja uskovat positiiviseen kasvatukseen (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 62). Positiivisessa pedagogiikassa etsitään lasten yksilöllisiä vahvuuksia ja niiden ympärille kehitetään toimintaa, ja lapset nähdään yksilöinä sekä tasa-arvoisina toimijoina vahvuuksista riippumatta (Trogen 2020).

Positiivisen pedagogiikan päätavoitteena on mahdollistaa jokaisen oppijan tietoisuutta omista kyvyistään (Uusitalo-Malmivaara & Vuorinen 2016, 10). Positiivinen pedagogiikka harjoittaa kykyä havaita myönteisiä tuntemuksia ja auttaa vahvistamaan kokonaisvaltaista hyvinvointia (Mitä on positiivinen pedagogiikka 2020). Positiivinen pedagogiikka mahdollistaa varhaiskasvatukseen positiivisen oppimisilmapiirin ja mahdollisuuden tehdä parhaansa, ilman jatkuvaa epäonnistumisen tunnetta tai vertaispainetta ryhmän toiminnassa (Happiness lessons 2021).

3.3 Taidekasvatus

Taidekasvatus esiintyy varhaiskasvatuksessa yhteisöllisenä tekijänä ja yksilöllisenä. Taidekasvatus antaa lapselle mahdollisuuden olla osa ryhmää, tai olla osa omaa suurta visiotaan (Varhaiskasvatuksen opettajien liitto 2020, 8-9). Taidekasvatus mahdollistaa lapsen luovuuden löytämisen jokaisessa toimimisen muodossa. Taide mahdollistaa kiintymyksellisten ja kognitiivisten kokemusten kautta ideoiden yhdistämisen, jotta lapset voivat yhdistää toisiinsa tunteet ja ideat (Hoffman, Kanter, Colbert & Sims 1991, Hardyn 2011, 20 mukaan).

Taidekasvatuksen arvoperustana on itsensä ilmaisu ja mielenmaisemien ulostuonti (Ruokonen 2020, 8). Taidekasvatus mahdollistaa lapselle ymmärtämistä kulttuuristamme kokonaisuutena ja oman näkemyksensä luomista (Hakkola, Laitinen & Ovarska-Airasmaa 1991, 3.) Varhaiskasvatuksessa toteutettava taidekasvatus on pohjana lasten kulttuurilliseen tietämykseen ja sivistykseen (Varhaiskasvatuksen opettajien liitto 2020, 17).

Varhaiskasvatuksessa taide on erityisen tärkeää, sillä se vaikuttaa myöhempään taiteen arvostukseen sekä mahdollisesti muiden taitojen, kuten lukutaidon sekä karkea- ja hienomotoriikan kehittymiseen (Epstein & Trimis 2002, Hardyn 2011, 5 mukaan). Taiteellinen ilmaiseminen ja taiteen kokeminen edistävät myönteistä minäkuva, sosiaalisia taitoja ja lasten oppimisedellytyksiä sekä valmiuksia jäsentää ja ymmärtää maailmaa ympärillään (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 42). Päiväkodissa toteutettava taidekasvatus kehittää lapsen luovan ajattelun taitoa ja emotionaalista kehitystä (Karppinen 2001, 110-111). Luovuus on kaikkien lapsien ulottuvilla ja varhaiskasvatuksessa on tuettava lapsia ilmaisemaan itseään taiteen kautta sitä rajaamatta (Uusikylä 2001, 15).

3.4 Myönteinen minäkuva

Lapsen minäkuva lähtee rakentumaan jo varhaisessa iässä. Lapsi rakentaa omaa minäkuvaansa ympäristön avulla, minkä vuoksi vanhemmat, ystävät ja varhaiskasvatus ovat suuressa roolissa varhaisen myönteisen minäkuvan rakentamisessa (Lapsen itsetunnon tukeminen 2020.) Varhaiskasvatuksessa rakennetaan toimintaa lapsen minäkuvan ympärille, kun varhaiskasvatuksen henkilöstö järjestää lapsille mahdollisuuksia saada onnistumisen tunteita jokapäiväisessä toiminnassa. Varhaiskasvatuksen toiminnassa lasta tuetaan ja kannustetaan ja näin saadaan nostettua lapsen myönteistä minäkuva (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 49.)

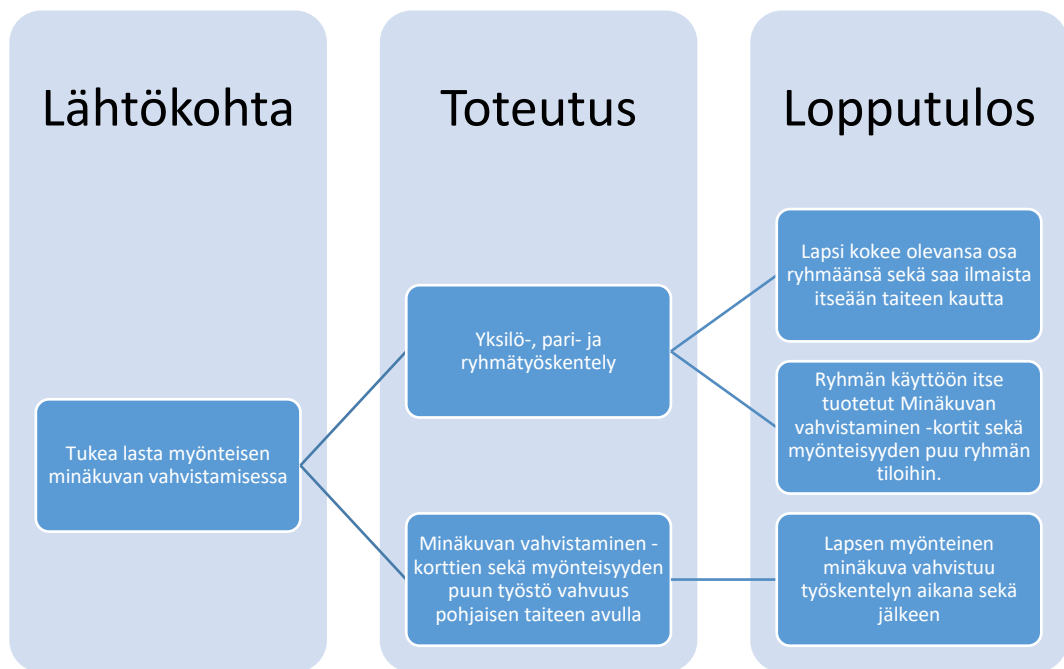
Myönteinen minäkuva tukee lasta pitkäaikaisesti, sillä myönteinen minäkuva auttaa ymmärtämään muiden ihmisten käsityksiä itsestään ja näkemään omat vahvuutensa. Minäkuva

yhdistyy myös itsetuntoon, mikä auttaa lasta puhumaan omasta puolestaan ja kertomaan tarpeistaan (Morin 2020.) Myönteinen minäkuva auttaa lasta myös oppimisessa, kun lapsella on vahva minäkuva, pystyy hän kehittymään ja löytämään omat mielenkiinnon kohteensa (Cunningham 2020).

4 Tavoitteet

Opinnäytetyössämme tavoitteena oli tukea lasta myönteisen minäkuvan vahvistamisessa varhaiskasvatuksessa toiminnallisen taidetyöskentelyn kautta. Olemme havainnoineet toteutustamme (Kuvio 1), jossa näkyy meidän opinnäytetyömme toteutuksen kaari ja vaikuttavuus. Yhteistyökumppanimme Touhula-päiväkotien arvoihin kuuluu antaa lapselle tilaa kehitymiselle, keksimiselle ja osallistumiselle sekä tarjotaan mahdollisuus oppia kokeillen ja kysyen (Touhulan arvot 2021). Huomioimme lasten mahdollisuuden vaikuttaa toimintaan pyytämällä jokaiselta lapselta palautteen, jokaisen toimintakerran jälkeen. Pyrkimyksenämme oli, että opinnäytetyömme avulla lapset voisivat löytää omia voimavarojaan ja olemaan osallisena sekä edistämään omaa kasvuaan, jo varhaisella iällä myönteisemmän minäkuvan kautta.

Tavoitteenamme oli toteuttaa lapsille yksilöllistä pari- sekä ryhmätoimintaa, jotta saisimme jokaisen yksilön äänen kuuluville. Halusimme myös, että lapset pääsisivät kokeilemaan erilaisia taiteen muotoja. Pyrimme järjestämään lapsille oman ikätasonsa mukaista taidekasvatusta, jotta pystyisimme takaamaan lasten mielenkiinnon aiheeseen sekä siten mahdollisuuden itsensä ilmaisuun.

Kuvio 1: Lähtökohta, toteutus ja lopputulos

5 Kehittämistyö

Opinnäytetyömme on kehittämistyö, josta on aiemmin käytetty nimeä toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallinen opinnäytetyö on vanhentunut nimi käsitteelle, ja tämänhetkinen nimi onkin kehittämistyö.

Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee työympäristössä konkreettista toimimista ja toiminnan ohjaamista. Tärkeää toiminnallisessa opinnäytetyössä on tutkimuksellisen raportoinnin sekä käytännön toteutuksen yhdistäminen. (Vilkkä & Airaksinen 2004, 9.) Oleellista opinnäytetyössä on käytännönläheisyys, riittävän alan ammatillisen osaamisen osoittava, tutkimuksellisella asenteella tekeminen sekä työelämälähtöisyys (Vilkkä & Airaksinen 2004, 10).

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tutkiva asenne on mukana, vaikka kyseessä ei olisikaan selvitys. Tutkiva asenne näkyy valintojen joukon, -tarkastelun ja -perusteluiden aiheen teoretietoon nojaamisen kautta. Toiminnallisen opinnäytetyön olisi hyvä olla ajankohtainen ja tuottaa uutta konkreettista tietoa. (Vilkkä & Airaksinen 2004, 154.)

5.1 Kehittämistyön vaiheet

Ensimmäisenä kehittämistyön vaiheena oli vierailun sijaan Teams-tapaaminen etäyhteyksillä koronapandemian takia. Tapaamisemme oli Touhula-päiväkodin varajohtajan sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön jäsenen kanssa. Tapaamisen aikana kysyimme heidän mielipidettään opinnäytetyömme suunnitelmasta sekä otimme vastaan mahdolliset toiveet toiminnan toteutusta varten.

Toisena vaiheena oli toimintakertojen toteutus, jonka aikana saimme palautteen lapsilta sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön jäseneltä jokaisen toimintakerran jälkeen. Työskentelyn aikana kirjoitimme myös oppimispäiväkirjaa, johon havainnoimme lasten myönteisen puheen ilmenemistä sekä refleктоimme omaa toimintaamme. Toisessa vaiheessa saatoimme kehittää toimintaamme palautteiden sekä oppimispäiväkirjan kirjoittamisen myötä.

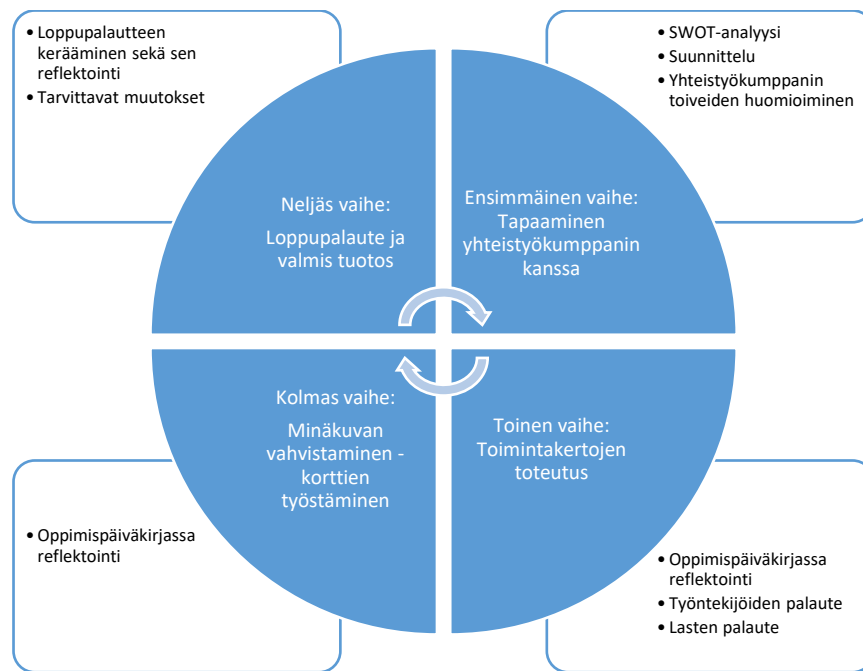
Kolmas vaihe oli minäkuvan vahvistaminen -korttien viimeistely ja työstäminen sellaiseen muotoon, joka kestää Touhula-päiväkodin käytössä jatkossa. Laminoimme kortit, jotta korttien pintaan ei tule halkeamia, tai värit leviä kastuessaan.

Neljäs vaihe kehittämistyössä oli loppupalautteen keruu lapsilta sekä varhaiskasvatuksen henkilöstöltä viimeisen toteutuskerran jälkeen. Loppupalautteen myötä saimme mahdollisuuden tehdä muutoksia lopullisiin minäkuvan vahvistamisen kortteihin, jos muutoksille olisi ilmennyt tarve.

5.2 Kehittämistyön menetelmät

Me arvioimme sekä kehitimme toimintaamme kolmivaiheisen aineistonkeruun, oppimispäiväkirjan sekä SWOT-analyysin kautta. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tutkimuksellisen menetelmän käyttö ei ole välttämätöntä (Vilka & Airaksinen 2003, 56). Aineistonkeruumenetelminä meillä oli lasten palaute, lasten myönteisen puheen havainnointi sekä varhaiskasvatuksen henkilöstön palaute. Kehittämistehtävämme etenemistä ja menetelmien käyttöä havainnollistaa kehittämistyön kehä (Kuvio 2).

Kehittämismenetelmänä oli myös oppimispäiväkirjan kautta toiminnan reflektointi, jotta voimme luoda toimivamman työskentelykerran seuraavalle kerralla ja voimme seurata siten myös lasten myönteisen puheen lisääntymistä. Tavoitteenamme oli tukea lapsen myönteistä minäkuvaa vahvuuksien kautta maalaamisen avulla, joten arvioitimme sekä toiminnan kehittäminen keskittyi siten myönteisen puheen ja -toiminnan havainnointiin.

Kuvio 2: Kehittämistyön kehä

5.2.1 Lasten hymynaamapalaute

Ensimmäinen kehittämismenetelmämme oli lapsilta toimintakerran jälkeisen palautteen kerääminen. Keräsimme jokaisen toimintakerran jälkeen lapsilta palautteen meidän toteutuskerrastamme ja lapset saivat mahdollisuuden anonymisti arvioida toteutuskertamme.

Palautteet keräsimme paperilapuilla, jossa oli hymynaamapiirroksia. Hymynaamoja oli kolme kappaletta; iloinen, neutraali ja surullinen. Pyysimme jokaista lasta vuorollaan pudottamaan laatikkoon (Kuva 1) valitseman hymynaaman, joka vastasi lapsen mielipidettä toiminnasta.

Kuva 1: Lasten palaute laatikko

Lapsilta saatu palaute kertoi meille onnistumisestamme yleisesti, jotta pystyimme kehittämään toimintaamme mielekkyyttä lasten näkökulmasta. Hymynaamapalautteen kautta lapsi sai myös kokemuksen mielipiteensä tärkeydestä.

Hymynaamapalautteen keräämisessä ongelmakohtina oli lasten innokkuus kertoa valitsemastaan hymynaamasta ryhmän muille lapsille, joten mielipiteen kertominen ei aina ollut anonymia. Lapsista oli myös toteutuksen aikana hauskaa kertoa, että he laittavat negatiivisen palautteen, vaikka olivat pitäneet toimintakerrasta, ja tämä vaikutti palautteen todenmukaisuuteen.

5.2.2 Lasten myönteisen puheen ja toiminnan havainnointi

Lasten palautteeseen kuului myös lasten tuottamien asioiden kirjaaminen ja seuraaminen, jota käsitelimme osana oppimispäiväkirjaamme. Lasten myönteinen puhe itsestä sekä toisista lapsista oli asia, jota seurasimme koko työskentelymme ajan. Työskentelykertojen aikana myönteisen puheen mahdollinen lisääntyminen kertoi meille vahvuuksien ja taidetyöskentelyn mahdollisuuksista vaikuttaa myönteisen minäkuvan muodostumiseen.

Huomioimme myös suullisen palautteen lapsilta ohjaamiemme tuokioiden aikana. Kiinnitimme huomiota lasten onnistumisiin ja kysyimme tarkentavia kysymyksiä ohjauksen aikana.

Tarkentavat kysymykset toimivat ohjauksessa hyvin. Varsinkin paritöissä kysymykset nostivat positiivista puhetta itsestä sekä muista ryhmän lapsista.

Lasten myönteisen puheen havainnoiminen toi kokemuksen siitä, että olimme onnistuneet positiivisen pedagogiikan käyttämisessä toimintakerroilla. Positiivista pedagogiikkaa oli helppo käyttää ryhmässä, koska lapset olivat tottuneet siihen ryhmän jokapäiväisessä ohjelmassa. Ryhmän henkilöstö havainnoi myös, että lasten myönteinen puhe oli lisääntynyt toimintakertojen lopussa päiväpiireillä ja lapset olivat osanneet tuoda esiin omia myönteisiä puoliaan.

5.2.3 Varhaiskasvatuksen henkilöstön palaute

Kolmas käyttämämme menetelmä oli palaute toimintaa seuranneelta henkilökunnan jäseneltä toiminnan kehittämistä ja aineiston keruuta varten. Pyysimme palautteen jokaisella toimintakerralla avoimia kysymyksiä sisältävän lomakkeen (Liite 1) avulla. Palaute pyydettiin varhaiskasvatuksen työntekijältä, joka oli seurannut työskentelyämme lasten kanssa.

Saimme palautetta ryhmän varhaiskasvatuksen opettajalta. saamamme palaute oli positiivista ja saimme kehuja hyvästä aikataulusta, lasten yksilöllisestä huomioinnista sekä toiminnasta, joka ei ollut päiväkodissa vielä käytössä. Päiväkodissa oli havaittu positiivisen puheen lisääntymistä ryhmän toiminnassa, ja lapset ovat havainneet omia vahvuuksiaan herkemmin päiväkodin arjessa. Palautteessa kiitettiin myös ajankohtaisen aiheen toteuttamisesta ja hyödyntämisestä. Päiväkodin henkilöstö on käyttänyt omassa varhaiskasvatus suunnitelmassaan minäkuvan vahvistusta ja positiivista pedagogiikkaa, joten työemme tuki henkilöstön aikaisempaa työskentelyä vahvasti.

Saamamme palautteen perusteella päiväkotitulee hyödyntämään meidän materiaaliamme muiden ryhmien kanssa tulevaisuudessa. Palaute toi ilmi myös, että lapset ovat hyötäneet Minäkuvan vahvistaminen -korttien tekemisestä.

5.2.4 Oppimispäiväkirjat

Havainnoimme myös omaa toimintaamme ja pidimme oppimispäiväkirjaa, jota täytimme aina toimintakertojen jälkeen. Oppimispäiväkirjan sekä lapsilta saadun palautteen avulla pystyimme pohtia mahdollisia hankaluuksia sekä myös hyvin sujuneita asioita, jotta seuraavalla kerralla työskentely sujuisi vielä paremmin. Seurasimme oppimispäiväkirjassamme myös lasten myönteistä puhetta sekä toimintaa. Oppimispäiväkirjaan keräsimme myös lapsilta sekä henkilökunnan jäseneltä saatujen palautteiden pääkohdat ja niiden sekä omien pohdintojen kautta toiminnan kehittäminen mahdollistui.

5.2.5 Loppupalaute

Opinnäytetyön lopussa keräsimme loppupalautteen. Lähetimme loppupalautteen (liite 3) sähköpostitse täytettäväksi varhaiskasvatuksen henkilöstölle ja varhaiskasvatus ryhmän lapsille toimintakertojen toteutusten jälkeen.

Saimme varhaiskasvatuksen henkilöstöltä paljon kiitosta joustavasta aikataulusta, joka mahdollisti heitä sisällyttämään meidän toiminnallisen tuokiomme heidän arkensa omaan aikatauluun. Varhaiskasvatuksen henkilöstö toi esille, että osa toiminnastamme oli heille uudenlaista. He toivat esille myös, että he aikovat hyödyntää toimintaa tulevaisuudessakin ryhmän kanssa, jotta lapsia pystytään tukemaan vahvuuspohjaisessa työskentelyssä pitkäjänteisesti. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kiitti meitä vielä ikätasolle sopivasta toiminnasta, jota toteutetaan heidän arjessaan päivittäin.

Minäkuvan vahvistaminen -korttien tekeminen oli varhaiskasvatuksen työntekijöiden ja lasten suosikki. Minäkuvan vahvistaminen -kortit mahdollistavat opinnäytetyömme mukaisen työskentelyn jatkamisen päiväkodissa ja lapset pitivät oman vahvuuden mukaisesta taiteen tekemisestä. Lapset saivat myös kokea ylpeyttä, koska heidän omaa taidettaan, käytetään varhaiskasvatuksen arjessa.

Suuri osa lapsista koki saavansa positiivista ja kannustavaa palautetta ohjauksestamme. Osa lapsista ei vastauksen perusteella ollut ymmärtänyt kysymystä, joten kysymysten muotoilun olisi pitänyt olla enemmän lapsen tasoista. Suuri osa lapsista piti toiminnastamme. Lapset olivat kertoneet, että opinnäytetyömme oli vähän niin kuin kiva tehtävä, jota pidimme heille.

Suuri osa lapsista oli kokenut saavansa tarvittavaa ohjausta, eivät kuitenkaan kaikki. Tässä olisi ollut tarve kehitymiselle, jo toiminnan aikana. Kaikki lapset ovat yksilöitä ja ohjauksessa on aina pyrittävä selkeyteen. Tarvittaessa tulisi olla enemmän toistoa, jotta jokainen lapsi varmasti ymmärtää toiminnan tarkoituksen.

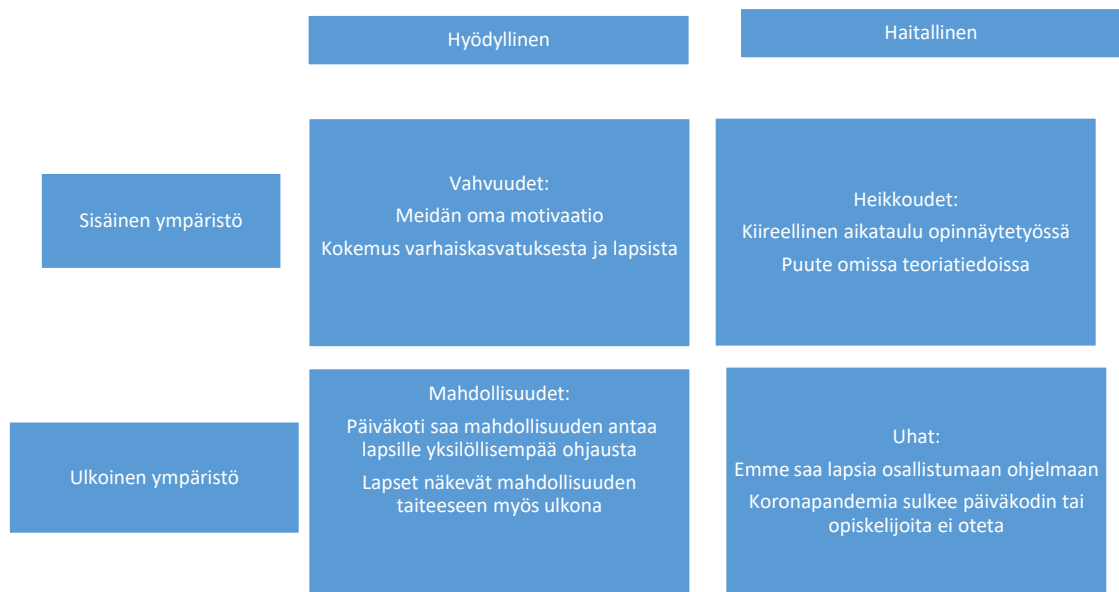
Saimme yhdeltä lapselta avoimessa palautteessa kiitosta, kun kävimme tekemässä opinnäytetyön toteutuksen heidän ryhmässään. Tämä oli hieno lopetus toteutuskerroillemme ja iso oppimisen paikka.

5.2.6 SWOT-analyysi

SWOT-analyysi on arviointitapa, jota käytetään opinnoissa ja työelämässä usein kehittämisen sekä arviointimenetelmänä. SWOT-analyysi perustuu itsessään vahuuksien, heikkouksien, mahdollisuuksien ja uhkien havainnointiin ja määrittelyyn (Holvi 2021).

Teimme ensimmäisen SWOT-analyysin (kuvio 3) toiminnastamme osana opinnäytetyösuunnitelmaa, jotta pystyimme varautua mahdollisimman hyvin toiminnan laadukkuuteen varhaiskasvatyksikössä.

Toinen SWOT-analyysi tehtiin viimeisen toimintakerran jälkeen, ennen minäkuvan vahvistaminen korttien viimeistelyä. Toinen SWOT-analyysimme sisältää opinnäytetyön toteutuksen toiminnan laadullisuutta.

Kuvio 3: Suunnitelman SWOT -analyysi

6 Toteutus

6.1 Toimintakertojen suunnittelu

Toimintakertojemme suunnittelussa ja ideoinnissa hyödynsimme Huomaa hyvä- kirjasarjaa Lotta Uusitalo-Malmivaaralta ja Kaisa Vuoriselta. Halusimme näiden kirjasarjojen perusteella kehittää lapsille taidelähtöistä toimintaa, joka tukisi myönteisen minäkuvan vahvistamisessa. Halusimme myös luoda lapsille omat ryhmäkohtaiset kortit myönteisen minäkuvan vahvistamista varten. Toiminnan myötä saimme myös lisättyä lasten tietoisuutta omista sekä ryhmän vahvuuksista.

Suunnitellessamme toimintaa pystyimme käyttämään hyödyksi opinnäytetyön tekijän omakohtaista työkokemusta Touhula-päiväkodista ja heidän toiminnan lähtökohdistaan, sekä tietoutta heidän pedagogisesta vuosisuunnitelmastansa Touhula Rytmistä (Pölonen 2019).

Olimme yhteistyökumppaniin yhteydessä hyvissä ajoin ja toimitimme opinnäytetyön suunnitelman heille hyväksyttäväksi. Teimme heidän pyyntöjensä mukaiset muutokset sekä lisäykset. Suunnitteluvaiheessa teimme varasuunnitelmat toteutuksille koronapandemian varalta ja haastavan pandemia tilanteen takia, varasuunnitelmat otettiin käyttöön toteutuksessamme. Koronapandemian takia toteutukset tuli pitää ulkotiloissa kokonaisuudessaan.

Jokaiselle toimintakerralle tarvitsemamme tarvikkeet saimme päiväkodilta, aina toimintakerran alussa. Toimitimme ennen toteutuksen alkua päiväkodin kautta vanhemmille tiedotteen opinnäytetyöstämme sekä lupalapun (Liite 2), jossa huomioimme pandemiatilanteen.

Pidimme ennen toteutusta tapaamisen päiväkodin kanssa, palaveriin osallistui Touhula-päiväkodin varajohtaja ja ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja. Sovimme tapaamisessa toteutuksen ajankohdan, sekä sovimme päiväkodin kanssa, että toteutukset on hyvä jakaa kahdelle eri viikolle, jotta lasten mielenkiinto pysyisi yllä. Koronapandemian takia emme voineet nähdä päiväkodin henkilöstön kanssa kasvotusten, vaan toteutimme tapaamisen Teamsin kautta.

6.2 Toimintakertojen kuvaus

Toimintakertamme järjestettiin päiväkodin piha-alueella. Päiväkodin terassilla oli katos, joka mahdollisti taiteen tekemisen säästä riippumatta. Maaliskuun aikana Suomessa on vielä vaihteleva sää ja huomasimme sen toteutuksen aikana. Toimintakerroilla satoi vuorotellen lunta sekä vettä, jonka vuoksi oli erityisen tärkeää, että pihalla oli mahdollisuus suojaamaan paikkaan.

Suunnitellessamme toimintakertoja kävimme päiväkodin henkilöstön kanssa läpi lasten arjen rytmiiä. Lasten päivittäinen ulkoilu oli aina kello 9 aikaan, jolloin kaikki lapset ovat myös jo saapuneet päiväkotiin. Koimme tämän hetken olevan sopiva siirtymä meidän toteutukseemme ulos. Siten emme sekoittaisi lasten päivärytmiiä sekä mahdollistimme kaikkien lasten pääsyn mukaan toteutukseen.

Ryhmän omat varhaiskasvatuksen työntekijät tuntevat lasten toiminnan ja he tuntevat ryhmän toimintatavat. Tämän takia pyysimme varhaiskasvatuksen työntekijöitä valitsemaan työskentelyyn sopivat pienryhmät sekä parit. Siten mahdollistimme kaikkien lapsien keskittymisen ja sujuvan yhteistyön toteutuksessa.

Päiväkodin henkilöstö toi meille tarvikkeet sisältä mitä tarvitsimme. Kerroimme ensimmäisellä tapaamisella heille mitä tarvitsimme, sekä jokaisen toimintakerran jälkeen keskustelimme henkilöstön kanssa siitä mitä seuraavalle kerralle tarvittiin.

6.2.1 Ensimmäinen toimintakerta: Vahvuusmaalaaminen

Ensimmäisellä toimintakerrallamme aloitimme työtilan tekemisestä. Pyysimme varhaiskasvatuksen opettajaa tuomaan sisältä maalit, alustan, pensseleit, telineen valmiille töille ja teippiä. Halusimme ensin saada työtilan valmiiksi, jotta lapset pääsisivät heti aloittamaan toiminnan ulos tultuaan.

Pyysimme varhaiskasvatuksen opettajaa valitsemaan ryhmästä aina kaksi lasta kerrallaan työskentelyyn, jotta pystyimme antamaan yksilöllistä tukea. Kerroimme lapsille aluksi, mitä vahvuusmaalaaminen on ja, että he saavat itse valita oman vahvuutensa. Kerroimme lapsille esimerkkejä, mitkä asiat voisivat olla erilaisia vahvuuksia. Esimerkiksi asiat, joita osaa tai missä on taitava. Muutama lapsista ymmärsi nopeasti, kertoi oman vahvuutensa ja aloitti maalaamisen. Monet lapsista kaipasivat paljon ehdotuksia oman vahvuutensa tunnistamiseksi. Ryhmässä oli myös lapsi, joka ei halunnut kertoa omaa vahvuuttaan, mutta otti vastaan positiivista palautetta omasta maalauksestaan. Annoimme lapsille mahdollisuuden tarttua omaan ideaansa ilman, että rajaisimme tiettyä tapaa työskentelylle. Maalauksen ohella keskustelimme lasten kanssa muista vahvuuksista, mitä heillä voisi olla. Lapset pystyivät ottamaan heitä koskevia kehuja hyvin vastaan.

Huomasimme työskentelyä hankaloittavana tekijänä pariin valinnat. Joissain tapauksissa, kun toinen lapsista ei halunnut maalata, tarttui negatiivinen asenne myös pariin. Kävimme keskustelua varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa, että huomenna olisi parit, jotka eivät ole välttämättä niin läheisiä kavereita. Siten ehkä saisimme lapset kiinnostumaan ohjelmasta paremmin ilman kaverin mielipiteen vaikutusta.

Pystyimme hyvin toiminnassa rajaamaan, että lapsi sai itsenäisesti laittaa valitsemansa hymynaamaan laatikkoon ilman vertaispainetta. Lapset innostuivat kuitenkin usein kertomaan muille ryhmäläisille minkä hymiön he laittavat ja kannustivat muita laittamaan saman minkä he olivat itse valinneet.

Toteutuskerran lopussa lapset siirtyivät sisälle ja tämä oli hyvä hetki lopettaa ja siivota tarvitsemamme tarvikkeet toteutuspaikalta. Saimme paljon positiivista palautetta työpisteemme rakentamisesta ja siitä, että lapset pystyivät maalaamaan ulkona. Lapset eivät olleet ennen maallaneet päiväkodin ulkotiloissa, ja tässä tuli oiva oppimisen hetki lapsille, että taidetta ei aina tarvitse rajata sisätiloihin.

6.2.2 Toinen toimintakerta: Käden ääriiviivat

Aloitimme toimintakerran jälleen työpisteen tekemisellä. Asetimme lapsille avoimen työtilan, jotta lapset pystyvät käyttämään luovuuttaan. Päiväkotiryhmän ohjaaja oli jakanut ryhmät valmiiksi ja pystyimme pyytämään helposti tietyt lapset vuorollaan toimintaan.

Selitimme lapsille rauhallisesti ja havainnoiden, että alamme piirtämään parin kättä sekä käden piirtämisen jälkeen siirrymme kirjoittamaan lapsen nimen käden sisälle. Kannustimme lapsia kertomaan itsestään ja paristaan positiivisia luonteen piirteitä. Yhteisen pohdinnan jälkeen kirjoitimme piirroksen jokaisen sormen kohdalle, yhden positiivisen luonteenpiirteen.

Tehtävän tekemiseen sitoutuminen oli yksilöllistä ja vaihtelevaa. Kuitenkin kaikki lapset pystyivät ottamaan positiivista palautetta itsestään vastaan työskentelyn aikana.

Toimintakerta oli tärkeää toteuttaa lasten ehdoilla, ja kun osa ryhmän lapsista koki epämukavaksi parin käden piirtämisen, annoimme vaihtoehdoksi oman käden tai ohjaajan käden piirtämisen. Lasten ollessa valmiita, he päättivät toiminnan käsienpesuun sekä hymynaama palautteen antoon.

Saimme ryhmän ohjaajilta positiivista palautetta tuesta lapsia kohtaan. Kun ujo lapsi ei halunnut piirtää toisen ryhmäläisen kättä, oli aina mahdollisuus tehdä ohjaajan tai oma kätensä. Lapset nauttivat toimintakerrasta paljon ja ryhmässä pystyttiin antamaan positiivista palautetta muille lapsille. Keskustelimme varhaiskasvatuksen opettajan kanssa, joka kertoi, että he ovat tämän lukukauden aikana toteuttaneet positiivista pedagogiikkaa ja meidän toimintakertamme vahvisti aikaisemmin opittua.

6.2.3 Kolmas toimintakerta: Minäkuvan vahvistaminen -korttien teko

Olimme ennen tapaamista leikanneet eri värisiä korttipohjia valmiiksi lapsille, jotta lapset saavat itse valita mitä pohjaa haluaa käyttää omaan korttiinsa. Saimme päiväkodilta käyttöön alustat, väritystarvikkeet ja listan, missä järjestyksessä lapset tulisivat pisteellemme.

Pisteellemme mahtui aina kaksi lasta kerrallaan. Kysyimme lapsilta, muistivatko he mitä teimme viime toteutuskerralla, jonka lapset muistivat hyvin. Kävimme jokaisen lapsen kanssa yksilöllisesti läpi, minkä vahvuuden olimme valinneet heille ja kysyimme, sopiiko lapselle valitsemamme vahvuus. Kaikki lapset suostuivat heille valittuun vahvuuteen, eivätkä halunneet muuttaa sitä.

Annoimme lasten käyttää mielikuvitustaan, emme rajanneet ollenkaan lapsen piirtämistä vaan keskityimme tukemaan tuotosta, joka oli syntymässä. Lapset pystyivät ottamaan vastaan positiivista palautetta työtä tehdessään, josta huomasimme, että lapset olivat sisäistäneet oman vahvuutensa. Kortin ollessa valmis kirjoitimme ylänurkkaan lapsen vahvuuden.

Toteutuskerralla vaihdoimme vesivärit tusseihin, koska päällemme satoi lunta ja pelkäsimme vesivärien leviävän sateen takia. Emme kokeneet tämän häiritsevän lapsia ja lapset näyttivät silti vahvasti nauttivan ulkona taiteilemisestä.

Varhaiskasvatuksen työntekijät toivat esille, että jotkut sanoista saattoivat olla hieman hankalia lapsille, jonka takia piirtäminen oli hankalaa. Saimme positiivista palautetta, että lapset jaksoivat pitkäjänteisesti tehdä omia korttejaan.

6.2.4 Neljäs toimintakerta: Minäkuvan vahvistaminen -korttien käyttö

Aloitimme toimintakertamme yhdessä ringissä koko ryhmän kanssa. Lapsille tuotti haastetta jo ringiin asettuminen, koska he olivat asennoituneet leikkimiseen ulkona. Pyysimme varhaiskasvatuksen opettajan mukaan toimintakertaamme, jotta hän voisi tukea lasten vahvuuksia. Selitimme rauhallisesti ringissä, mikä minäkuva on ja mitä vahvuudet tarkoittavat. Osa lapsista vaikutti ymmärtävän kertomamme, kun osa puolestaan ei.

Esittelimme kortit yksi kerrallaan, jolloin kerroimme korttiin piirretyn vahvuuden nimen ja näytimme piirustuksen kortissa, sekä kerroimme mitä kyseinen vahvuus tarkoitti. Tämän jälkeen jokainen lapsi sai nostaa kätensä ylös, jos koki vahvuuden sopivan myös itselle. Pyysimme varhaiskasvattajaa myös kertomaan miten vahvuudet näkyvät heidän toiminnassaan ja mainitsemaan muutaman lapsen, kehen vahvuus sopi. Kun olimme käyneet kortin läpi, taputimme viittomakielellä, eli liikutimme sormia ilmassa, jotta ei tule ylimääräistä hälinää ja kovaa ääntä.

Toimintakerta tuotti lapsille haasteita, koska toimintamme ei sisältänyt liikuntaa tai muuta fyysistä tekemistä. Tämä näkyi vahvasti lasten arvosanoissa hymynaamapalautteessa. Jos haluaisimme jalostaa toimintakertaa eteenpäin, keksisimme lapsille viittaamisen sijaan muun toiminnallisen tekemisen, esimerkiksi haarahyppy tai paikallaan pyörimisen.

Saimme varhaiskasvatuksen työntekijöiltä palautetta, että toimintakerran olisi pitänyt olla aktiivisempi, jotta lasten motivaatio olisi säilynyt. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden mielestä toimintakerta oli tärkeä, mutta sen pituus ja toteutustapa eivät olleet sopivia ryhmän lapsille. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden kertoivat, että jos varhaiskasvatuksen ryhmä käyttäisi tätä vielä, pitäisi lisätä aktiivista toimintaa ja toteuttaa toiminta pienryhmissä. Varhaiskasvatuksen työntekijöiden mukaan myös lapsilta kysyttävissä kysymyksissä olisi voinut olla myös pidempi aika välissä sekä toimintakerta olisi sopinut toteuttavaksi, vaikka taidepajojen ohessa.

6.2.5 Viides toimintakerta: Myönteisyyden puu

Aloitimme viimeisen toimintakertamme laittamalla työpisteemme valmiiksi. Varhaiskasvatuksen opettaja toi meille kartongit, kynät ja tussit. Pyysimme jakamaan ryhmän pienryhmiin siten, että meillä olisi työskentelemässä kolme lasta kerrallaan.

Olimme askarrelleet ryhmälle valmiiksi oksan esimerkiksi, jotta lapset pystyivät visualisoimaan työn tarkoituksen. Lapsilta kysyttiin tietävätkö he mikä oksa on ja missä oksia voi olla. Lapsille kerrottiin, että oksa voi olla minkä vain näköinen ja siihen voi piirtää tai värittää mitä vain.

Lapsia keuhuttiin työn ohella leikkaamisesta ja visuaalisuudesta. Lapsen ollessa valmis kävimme keskustelua, mikä lapsen mielestä on kivaa tai hyvää heidän ryhmässään. Lapsia piti hieman avustaa löytämään ryhmän hyviä asioita, mutta keksittyään yhden, alkoi muita hyviä asioita tulla jo mieleen. Oksien valmistuessa kirjoitimme lasten keksimiä ryhmän hyviä puolia oksiin, ryhmän vahvuuksiksi.

Lapset vaikuttivat nauttivan tästä toteutus kerrasta ja he saivat selkeän lopetuksen työskentelylle. Saimme positiivista palautetta selkeälle lopetukselle. Varhaiskasvatuksen henkilöstön mielestä tämä oli toimiva keino antaa lapsille vapaat kädet, ja myös reflektoida mitä lapset olivat oppineet. Jokaisesta oksasta tuli aina omanlaisensa, mikä toivottavasti herättää keskustelua sisätiloissa, kun puu on kasattu.

7 Kehittämistyön pohdinta ja analysointi

Taidetuokioiden jälkeen olemme onnistuneet positiivisella pedagogiikan ja taidekasvatuksen kautta tukemaan lapsia myönteisen minäkuvan kehityksessä sekä mahdollistamaan yksilöllisen ja ryhmän sisäisen oppimisen, unohtamatta laaja-alaisen oppimisen tukemista.

Varasuunnitelman käyttöönoton kautta, olemme pystyneet myös osoittamaan lapsille, että taidetta pystyy toteuttamaan erilaisissa olosuhteissa sekä luovaa toimintaa voi toteuttaa myös ulkosalla.

Olemme toimineet työssämme ammattimaisesti, koska olemme keskustelleet aktiivisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa sekä etsineet mahdollisia kehittämiskohtia, jokaisessa työn vaiheessa. Opinnäytetyössä oli käytössä aktiivisesti lomake (liite 1), jonka avulla varhaiskasvatuksen henkilöstö pystyi arvioimaan opinnäytetyömme toteutuskertoja. Tämä oli työssämme erittäin hyödyllistä, koska tutut varhaiskasvatuksen henkilöstön jäsenet pystyivät näkemään, mikä on juuri heidän ryhmänsä lapsille toimivaa.

Pienryhmät olivat erittäin toimivia meidän opinnäytetyössämme. Pienryhmätyöskentelyn avulla ujommatkin lapset saivat aikuisen tueksi, kun pystyimme antamaan yksilöllistä ohjausta ja tukea lapselle.

Positiivinen pedagogiikka auttoi meitä työskentelyssä ja voimme hyödyntää sitä myöhemminkin varhaiskasvatuksessa työskentelyssä. Opinnäytetyömme osoitti lasten hyötyvän läsnäolosta sekä positiivisesta palautteesta. Lämpimän läsnäolon ja kehujen kautta saimme tuettua lasten työskentelyä sekä oppimista.

Opinnäytetyömme antoi mahdollisuudet pitkäjänteiselle työskentelylle ryhmässä. Ryhmän työskentelyn jatkaminen mahdollistaa lasten syventymisen myönteiseen minäkuvaan vielä enemmän opinnäytetyön jälkeen. Taidetta ei rajattu tiettyihin raameihin ja tämä auttaa opinnäytetyömme mukaisten toteutusten käytön jatkossa.

7.1 Koronapandemian vaikutus

Opinnäytetyön toiminta toteutettiin keväällä 2021. Koronapandemia oli jatkunut jo yli vuoden ajan maailmanlaajuisesti. Suomessa koronapandemian myötä on jouduttu tehdä useita rajoituksia, mutta onneksemme päiväkodit pystyttiin pitämään auki ja pystyimme toteuttamaan opinnäytetyömme. Koronapandemian rajoitukset heijastuvat päiväkoteihin siten, että sisätiloissa saa käydä henkilökunnan lisäksi vain vanhemmat ja varhaiskasvatukseen saapuvat lapset. Tämän tilanteen takia jouduimme muokkaamaan useaan otteeseen opinnäytetyötämme ja tekemään myönnytyksiä, jotta opinnäytetyö saatiin toteutettua.

Isoin huolenaiheemme opinnäytetyössämme oli se, että kukaan lapsista ei olisi osallistunut koronapandemian takia toteutuskerroillemme. Kuitenkin varhaiskasvatusryhmän jokainen lapsi sai suostumuksen vanhemmiltaan osallistua opinnäytetyömme toteutukseen. Olimme huomioineet vanhemmille jaettavassa kirjeessä sen, että he ovat tietoisia turvaväleistämme, maskinkäytöstä ja terveyden huomioinnista toteutuksissamme.

7.2 Oppimispäiväkirja

Kirjoitimme oppimispäiväkirjaa, johon toimme esiin ajatuksemme aina toteutuskertojen jälkeen. Kävimme oppimispäiväkirjassa vuoropuhelua ja toimme esiin onnistumiset ja tarpeet kehittämiselle, joita nousi esiin toimintakertojen myötä havainnoinnin sekä henkilöstön ja lasten palautteiden myötä. Oppimispäiväkirja mahdollisti ammatillisen kasvun seuraamisen ja reflektoinnin omassa oppimisessamme toteutuksen aikana. Oppimispäiväkirjassa käydyn keskustelun ja pohtimisen kautta, saatoimme tehdä tarpeen mukaan muutoksia aina seuraavaa toimintakertaa varten.

Oppimispäiväkirja toimi myös oman motivaation lisääjänä. Kun konkreettisesti näimme, mikä oli toiminut ja mistä lapset olivat hyötynneet, pystyimme itse motivoitumaan seuraavalle toimintakerralle. Oppimispäiväkirjaan saimme kerättyä pohdintoja, miten toimintaa voisi muokata erilaisia ryhmiä varten ja mikä toimi hyvin kyseisen ikäryhmän kanssa työskentelyssä.

7.3 Lasten ja henkilöstön palaute

Lasten palaute on erityisen tärkeää työskennellessä lasten kanssa. Lapsen mielipide tulee tulla kuulluksi ja sille on annettava merkittävää painoarvoa arviointia tehdessä. Tehdessä arviointia lasten kanssa on huomioitava mahdollisuus anonyymiin palautteeseen, joka sulkee ryhmän paineen pois. (Pelastakaa lapset 2019.)

Keräsimme lapsilta palautetta havainnoiden ja hymynaamapalautteella (kuva 2). Halusimme itse pystyä refleктоimaan lasten mielipidettä ja samalla nähdä lapsilta palautteen ilman vertaispainetta. Hymynaamapalaute mahdollisti anonyymien palautteen annon, mutta mitä useampana kertana käytimme sitä, sitä enemmän ongelmia siitä nousi esiin. Lapset halusivat nostaa puheeksi oman palautteensa usein. Lapset myös kannustivat muita laittamaan hymynaaman, mikä oli heidän oman mielipiteensä mukainen. Lasten mielipiteet eivät siten toteutuneet niin anonyymisti ja omien mielipiteiden mukaisesti, kuin olimme suunnitelleet. Hymynaamapalaute kuitenkin mahdollisti meille palautteen annon yksinkertaisella ja hausalla tavalla.

Kuva 2: Hymynaamapalaute -kortit

Kerätessä palautetta sen voi tehdä suullisesti, teknologisesti tai kirjallisesti (Opetustyön ohjeet 2020). Pidimme toimintakerrat siten, että meillä oli mahdollisuus kerätä palautetta kirjallisesti ja suullisesti. Jätimme teknologisen keräämisen pois opinnäytetyöstämme, joka oli selkeää sekä meille, että päiväkodille.

Kirjallinen palaute on usein käytössä yksilöllisissä töissä, mutta sitä pystyy hyödyntämään myös ryhmän keskuudessa. Käytimme kirjallista palautetta opinnäytteessämme jokaisen toimintakerran aikana reflektoinnissa ja loppupalautteessa, koko ryhmän kesken. Pidimme tärkeänä kirjallisen palautteen mahdollistamia avoimia kysymyksiä. (Lähikouluttaja taidot 2021).

Keräsimme henkilöstöltä palautetta avoimella keskustelulla ja jokaisen kerran aikana annoimme heille mahdollisuuden reflektoida työtämme lomakkeen kautta (Liite 1). Palautelomake auttoi meitä jäsentämään asioita sekä koimme avoimen keskustelun tärkeäksi. Palautekeruun avulla saimme hyvän mahdollisuuden miettiä yhdessä ideoita, mitä voimme muuttaa toiminnassamme. Siten saimme toteutettua lapsille mahdollisimman hyvät toimintakerrat. Lomakkeiden tarkoitus oli antaa meille mahdollisuus reflektoida omaa osaamistamme ja löytää parannettavia kohtia.

Saimme paljon kehittäväää palautetta varhaiskasvatuksen henkilöstöltä, mitä emme olisi pystyneet muuten refleктоimaan. Palautteissa tuli selväksi esimerkiksi, että osa sanoistamme vahvuuksille oli vaikeasti ymmärrettäviä lapsille. Koimme tämän erittäin tärkeänä toteutuksemme kannalta, koska jokainen lapsi on yksilöllinen. Lapsi ei itse välttämättä kerro meille, jos ei ymmärrä sanaa, jos hän ei halua tulla nähdyksi.

Saimme myös positiivista palautetta työmme kehittämistä, kun varhaiskasvatuksen ryhmä oli reflektoinut ja arvioinut toteutuskertojamme. Toimintakertojen edetessä pystyimme aina tarjoamaan parempaa toimintaa, ryhmän tarpeiden mukaan.

Palautteessa tärkeintä oli, että varhaiskasvattajat olivat havainneet lapsen yksilöinnin ja meidän tapamme kohdata lapset vahvuuksien kautta. Käytimme paljon positiivista pedagogiikkaa lasten kanssa työskennellessä ja se varmasti vahvisti oppimistamme varhaiskasvatuksen opettajina.

7.4 SWOT -analyysi

Toteutuskertojen jälkeen teimme havainnoinnin toteutuksista opinnäytetyössä SWOT -analyysin (kuvio 4) avulla.

Kuvio 4: Toteutuksen jälkeinen SWOT -analyysi

Kehittämistyön toteutuksen vahvuuksina oli meidän avoin kommunikaatiomme varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa. Yhteistyömme oli tiivistä ja refleктоimme toteutuksiamme aina toiminnan jälkeen. Ilman avointa kommunikaatiota, emme olisi pystyneet tarkastelemaan omaa osaamistamme samalla tapaa.

Ilman motivaatiota oman opinnäytetyömme toteutusta kohtaan, emme olisi onnistuneet järjestämään lapsille suunnitelmallista ja opettavaista toimintaa, joka soveltuisi koronapandemian rajoituksiin. Kokemuksemme varhaiskasvatuksen työkentästä ja lapsista mahdollistaa myös lapsilähtöisen toteutuksen ja kommunikoinnin ikätason mukaisesti.

Yksi parhaista ulkoisen ympäristön mahdollisuuksista oli yksilöllinen tuki lapsille. Pienryhmissä ja yksilönä pystyimme kohtaamaan ja kommunikoimaan lapsen kanssa huomattavasti tehokkaammin, kun isossa ryhmässä. Yksilöllinen tukemme auttoi hiljaisempia lapsia kommunikoimaan ja kertomaan omasta taiteestaan.

Tärkeänä toteutuksen mahdollisuutena oli ulkona taiteen toteuttaminen. Korona pandemian aikana emme pystyneet käyttämään sisätiloja ja ulkonakin oli mahdollisuuksien mukaan käytössä turvavälit sekä maskit. Kun lapset pääsivät tekemään taidetta ulos, loi se heille mahdollisuuden toteuttaa itseään luovasti sisätilojen ulkopuolella. Lapset eivät usein tee

taidetta ulkona lumisateessa, joten loimme ainutkertaisen kokemuksen, jota lapset voivat muistella ryhmänsä kanssa.

Heikkouksina oli aikataulu, kun odotimme vastauksia sähköposteihin eri tahoilta, jonka takia toimintakertojen toteutus venyi yli kuukaudella. Se aiheutti lisää painetta pikaiselle toteutukselle, jotta ammattikorkeakoulusta valmistuminen ei venyisi. Vahvana uhkana oli koronapandemia. Meidän onneksemme ryhmän lapset eivät jättäneet osallistumasta toteutukseemme, vaikka pandemian tartuntaluvut olivat kasvaneet.

Uhkana oli myös sää. Kun ulkona satoi lunta sekä oli kova tuuli, se häiritsi monia lapsia. Lumi ja vesisade vaikutti myös toimintamme muuttamiseen. Meillä ei ollut mahdollisuuksia maalata, silloin kun kaikki paikat olivat märkiä. Maali myös sotki lasten toppavaatteita ensimmäisellä kerralla, joten otimme käyttöön tussit maalien sijaan.

7.5 Minäkuvan vahvistaminen- kortit sekä Myönteisyyden puu

Pystyimme tuottamaan ryhmälle henkilökohtaiset kortit (kuva 3) myönteisen minäkuvan vahvistamista varten. Korttien työstämisessä annoimme lapsille vapaat kädet, joten lapset voivat olla ylpeitä, kun kortit ovat itse tehty. Lasten osallisuus kasvoi, kun yksilöimme jokaisen lapsen myönteisen vahvuuden. Kävimme keskustelua lapsen kanssa, kokiko lapsi sen omakseen ja lapsi sai itse tehdä valinnan, oliko vahvuus hänelle sopiva. Korttien työstämisen kannalta tärkeäksi vaikuttavaksi tekijäksi muodostui toimintakertojen myötä lisääntynyt omien vahvuuksien tunteminen.

Koska Minäkuvan vahvistaminen -kortit olivat tehty ryhmän lasten vahvuuksien pohjalta, mahdollistaa tämä ryhmän käyttämään kortteja myös jatkossa oman ryhmänsä toiminnassa.

Kuva 3: Minäkuvan vahvistaminen -kortit

Myönteisyyden puun (kuva 4) pohjana oli lasten vahvuuksien kautta löydetyt koko ryhmän myönteiset puolet oksissa. Puun työstämiseen vaikutti paljon työskentely ulkotiloissa, joka muokkasi puun muodostumista. Lapset työstivät jokainen oman oksansa, mutta emme päässet kokoamaan puuta sisätiloihin ja näkemään itse lopputulostamme.

Kuva 4: Myönteisyyden puu

Halusimme opinnäytetyössämme antaa lapsille mahdollisuuden siihen, että jokainen pystyi tekemään omansa näköisen oksansa. Tämä tuki lasten luovuutta ja mielenkiintoa myönteisyyden puuta kohtaan. Lapset saivat myös valita ryhmän yhteisen vahvuuden oksaan, ja tämä sai tukea ryhmän lasten yhteenkuuluvuuden tunnetta.

8 Opinnäytetyön arviointi ja prosessi

8.1 Palaute ja arviointi

Opinnäytetyössämme oli olennaista tukea ja seurata lapsen myönteisen minäkuvan muodostumista taidekasvatuksen ja positiivisen pedagogiikan avulla. Havainnoimme toteutuskertoilla lapsen myönteisen minäkuvan kasvua positiivista puhetta seuraamalla.

Keräsimme opinnäytetyötä tehdessämme palautetta varhaiskasvatuksen opettajilta (liite 1). Kysyimme aktiivisesti, onko lasten myönteisessä puheessa tapahtunut muutosta. Varhaiskasvatuksen opettajat kertoivat, että lapset olivat alkaneet tuottamaan päiväpiireillä lisää sanastoa muiden lasten positiivisista puolista ja he olivat löytäneet omia hyviä puoliaan sekä tuoneet niitä esiin.

Toimintakertojen edetessä pystyimme havainnoida lasten minäkuvan vahvistumista. Lapset pystyivät kertomaan pareistaan positiivisia puolia ja ottamaan positiivista palautetta luonnollisesti vastaan.

Ryhmässä oli myös ujoja lapsia ja tuettu ohjelma sekä luovuuden käyttö auttoivat heitä uudessa tilanteessa. Taiteen avulla heidän ei ollut pakollista käyttää sanoja, vaan he saivat tuoda tunteuksiaan esille taiteen kautta. Huomasimme lasten antavan myös positiivista palautetta meille toiminnasta, ja toimintakertojen edetessä, lapset pystyivät antamaan positiivista palautetta jo oma-aloitteisesti.

Touhulan pedagogiseen vuosisuunnitelmaan kuuluvat lasten vahvuudet, ja varhaiskasvatuksen opettajat kertoivat pohjustaneen aihetta paljon, joka helpotti selvästi opinnäytetyömme toteutusta. Lapset olivat käsitelleet päiväkodissa jo omia hyviä puoliaan ja positiivinen pedagogiikka oli käytössä päivittäisessä työskentelyssä lasten kanssa. Ryhmän varhaiskasvatuksen opettajat pystyivät omilla tuokioillaan jatkamaan työskentelyämme ja tämä tuki lapsen myönteisen minäkuvan kehittymistä.

Touhulassa on käytössä lapsen vahvuudet ja tulevaisuuden lukujärjestys, jossa havainnoidaan ja kirjataan ylös lapsen vahvuuksia varhaiskasvatussuunnitelmaan (Pölonen 2019). Lapset siis ovat tottuneet itsensä tutkiskeluun sekä positiiviseen palautteeseen, ja kun ulkopuoliset aikuiset tulevat tukemaan heidän omia näkemyksiään, voi se auttaa lasta ymmärtämään, että ulkopuolisetkin näkevät heidän henkilökohtaisen potentiaalinsa ja he ovat mahtavia yksilöitä. Koimme siten vahvuutena lapsen myönteisen minäkuvan kasvussa myös sen, että lapset olivat tuntemattomia meille.

8.2 Ammatillinen kasvu

Olemme läpi opinnäytetyön reflektoineet omaa osaamistamme ja kasvua varhaiskasvatuksen opettajiksi. Tärkeintä omassa kasvussamme on ollut avoin keskustelu opinnäytetyön toteutuksesta varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa ja opinnäytetyön ohjaajan kanssa. Olemme olleet onnekkaita siinä, että opinnäytetyötämme on tehnyt kaksi ihmistä. Se mahdollisti jatkuvat ideoiden ja ajatusten vaihdon, jolla saimme molempien hyviä ideoita tuotua osaksi työskentelyämme.

Olemme opinnäytetyön aikana saaneet arvokasta kokemusta asiakas- ja yhteistyöosaamisesta. Olemme pystyneet mukauttamaan toimintamme vahvasti varhaiskasvatuksen henkilöstön ja ryhmän lasten toiveiden mukaan. Sosionomin koulutuksessa on olennaista pystyä työskentelemään erilaisten ihmisten sekä yhteistyötahojen kanssa. Olemme onnistuneesti kasvattaneet osaamistamme läpi opinnäytetyöprosessin ja voimme sanoa onnistuneemme.

Toimintaa kehittäessä opimme järjestämään ikätason mukaisesti räätälöityä ohjelmaa mieltien ryhmän sekä yksilön hyötyjä. Olemme tarvittaessa toimineet joustavasti sekä aina ammattimaisesti. Tulevaisuudessa pystymme toimimaan varhaiskasvatuksen opettajina toteuttaen lapsen oppimista ja kasvua tukevaa pedagogista toimintaa.

8.3 Luotettavuus ja eettisyys

Sosiaalialalla eettiset arvot johdattelevat jokapäiväistä työtä ja on aina huomioitava ihmisten oikeus ilmaista kaikkia tunteita, arvostava vuorovaikutus, yhdenvertaisuus sekä syrjinnän vastustaminen (Arki, arvot ja etiikka 2017, 7). Ennen opinnäytetyömme toimintakertojen toteutusta annoimme lasten huoltajille tiedotteen. Tiedotteessa kerrottiin suunnitellun toiminnan sisältö ja he saivat päättää haluavatko lapsensa osallistuvan opinnäytetyöhömmme. Opinnäytetyössämme tärkeää on hyvä tieteellinen käytäntö ja se velvoittaa meitä hankkimaan totuuden mukaista tietoa anonyymina sekä lasten ja vanhempien hyväksyttämänä (TENK 2020).

Järjestimme palautteen annon ryhmän lapsille anonyymisti. Kun lapselle annetaan mahdollisuus antaa palaute anonyymisti, ei lapsi joudu tuntemaan esimerkiksi vertaispainetta, jolloin hän voi ilmaista oman mielipiteensä totuudenmukaisesti. Kysymykset muotoiltiin lapsille myös mahdollisimman neutraaliksi, jotta lapsen mielipidettä ei ohjattu kysymyksen muotoilun kautta.

Sosiaalialan työntekijöillä on velvoitus noudattaa salassapitovelvoitetta, joka ajaa asiakkaan yksityisyyttä. Asiakkaan tietoja ei saa jakaa tai levittää ulkopuoliselle taholle. Salassapitovelvoitteesta voidaan poiketa kuitenkin, kun laki on sen perustellut ja tiedot siirtyvät viranomaiselle tai toiselle asiantuntijataholle. (Arki, arvot ja etiikka 2017, 38.)

Opinnäytetyössämme noudatetaan tiedeyhteisössä sovittuja toimintatapoja eli, rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta jokaisessa vaadittavassa vaiheessamme. Pidämme huolen myös, että olemme hankkineet tarvittavat tutkimusluvut ja pitäneet kommunikoinnin avoimena ja totuudenmukaisena yhteistyökumppanimme kanssa. (TENK 2020.)

8.4 Mahdollisuudet kehittämiseen

Jättäessämme ryhmään yksilöidyt Minäkuvan vahvistamisen -kortit (liite 4), voi työtämme jatkaa varhaiskasvatuksen arjessa. Lapset voivat palata korttien pariin ja muistella, että tässä minä olen hyvä ja tässä me olemme yhdessä hyviä. Varhaiskasvatusryhmä voi ottaa toimintatapamme myös jatkuvaan käyttöön sekä jatkaa toimintaa myös muissa ryhmissä. Siten muutkin ryhmät saavat nähdä, mitä positiivisia puolia löytyy heidän ryhmästään. Työssämme tärkeintä oli, että lapsi saa vapaat kädet omaan toimimiseen ja löytää aina

onnistumisia omasta toiminnastaan. Mielestämme tärkeintä ei ole tietty rajaus toiminnassa, vaan se, että lapsi saa olla oma luova yksilönsä.

Opinnäytetyömme ei vaatinut suuria resursseja, joten tämä mahdollistaa opinnäytetyömme hyödyntämisen pitkäjänteisesti, ryhmän omista resursseista huolimatta. Opinnäytetyömme voi ottaa myös helposti osaksi retkiä ja tämän avulla tukea lasten taiteen tekemistä jopa päiväkodin ulkopuolella.

Minäkuvan vahvistaminen -kortit ovat hyvä keino löytää lapsen ja ryhmän vahvuuksia, joten tuotostamme voi hyödyntää myös lapsen, sekä ryhmän varhaiskasvatussuunnitelmia tehdessä. Kortit antavat lapselle myös mahdollisuuden näyttää omia taitojaan visuaalisesti esimerkiksi vanhemmille.

Lähteet

Painetut

Airaksinen, T.& Vilka, H. 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Hakkola, K.& Laitinen, S.& Ovaska-Airasmaa, M. 1991. Lasten taidekasvatus. Helsinki: Kirjayhtymä

Karppinen, S. 2001. Kädentaidot - Väline itsen ja ympäristön hahmottamiseen. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. Taiteen ja leikin lumous. Helsinki: Finn Lectura, 106-119.

Uusikylä, K. 2001. Lapsen luovuus elää vapaudessa. Teoksessa Karppinen, S., Puurula, A. & Ruokonen, I. Taiteen ja leikin lumous. Helsinki: Finn Lectura, 14-22.

Uusitalo-Malmivaara, L & Vuorinen, K. 2016. Huomaa hyvä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sähköiset

Arki, arvot ja etiikka 2017. Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet. Talentia. Viitattu 2.12.2020.

<https://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/>

Cunningham. 2020 The importance of positive self-esteem for kids. Viitattu 4.5.2021.

<https://www.understood.org/en/friends-feelings/empowering-your-child/self-esteem/the-importance-of-positive-self-esteem-for-kids>

Happiness lesson 2020. What does positive pedagogy mean? Viitattu 6.5.2021.

<http://iwenhappinesslessons.com/what-does-positive-pedagogy-mean/>

Hardy, W. 2011. Arts in early childhood education and the enhancement of learning. Walden University. College of education. Viitattu 19.4.2021.

<https://search-proquest-com.nelli.laurea.fi/dissertations-theses/arts-early-childhood-education-enhancement/docview/903748015/se-2?accountid=12003>

Holvi 2021. Miten teen SWOT-analyysin? Viitattu 12.1.2021.

<https://www.holvi.com/fi/holvipedia/yrittaejyys/swot/>

Lapsen itsetunnon tukeminen 2020. MLL. Viitattu 14.12.2020.

<https://www.mll.fi/vanhemmille/tietoa-lapsiperheen-elamasta/vanhemmuus-ja-kasvatus/lapsen-itsetunnon-tukeminen/>

Mitä on positiivinen pedagogiikka 2020. Joensuun seudun varhaiskasvatus. Viitattu 27.11.2020.

<https://peda.net/joensuu/jsv1/pp/mopp/nimet%C3%B6n-5e40>

Morin. 2020. The importance of self-awareness in kids. Understood. Viitattu 14.12.2020

<https://www.understood.org/en/friends-feelings/empowering-your-child/self-awareness/the-importance-of-self-awareness>

Opetustyön ohjeet 2020. Palautteen keruu ja käsittely. Viitattu 20.4.2021.

<https://teaching.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/palautteen-keruu-ja-kasittely>

Palautteen anto 2021. Lähikouluttajataidot. Viitattu 28.5.2021.

<http://www.ihanova.fi/lahikot1/lahikot1-21.htm>

Pelastakaa lapset 2019. Palautteen kysyminen ja toiminnan arviointi. Viitattu 1.4.2021.

<https://www.pelastakaalapset.fi/lapsilta-opittua/haluatko-toimia-lapsikeskeisesti/palautteen-kysyminen-ja-toiminnan-arviointi-yhdessa-lasten-kanssa/>

Ruokonen, I. 2020. Varhaiskasvatuksen taidekasvatus - Leikkiä, lumousta, oppimista ja hyvää elämää. Varhaiskasvatuksen opettajien liitto VOL. Viitattu 23.11.2020.

https://www.vol.fi/uploads/2020/02/de8a96fe-varhaiskasvatuksen-taidekasvatus_suomi_low.pdf

Rusanen, S. 2009. Lapsen kuvista kulttuurin kuviin. Teoksessa Ruokonen, I., Rusanen, S. & Välimäki, A-L. (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa. Iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos, 48-55. Viitattu 6.5.2021.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80314/3ade1cb7-b61e-4c73-b0a8-b0305b3f927b.pdf?sequence=1>

TENK 2020. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 28.1.2021.

<https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/HTK-ohje-2012>

Touhulan arvot 2021. Touhula päiväkodit. Viitattu 31.5.2021.

<https://touhula.fi/miksi-touhula/touhulan-arvot/>

Trogen T. 2020. Positiivinen kasvatus pähkinänkuoressa. Viitattu 27.11.2020.

<https://positiivinenkasvatus.fi/positiivinen-kasvatus-pahkinan-kuoressa/>

Turku 2019. Myönteiset hetket, voimavarat ja vahvuudet lujittavat myönteistä minäkuvaa. Viitattu 27.3.2021.

<https://blog.edu.turku.fi/kastunpk-satusilmut/2019/12/12/myonteiset-hetket-voimavarat-ja-vahvuudet-lujittavat-myonteista-minakuvaa/>

Varhaiskasvatuksen opettajien liitto 2020. Nyt on ilmaisun aika. Viitattu 27.11.2020.

https://www.vol.fi/uploads/2020/02/de8a96fe-varhaiskasvatuksen-taidekasvatus_suomi_low.pdf

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Opetushallitus. Viitattu 26.11.2020.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Vuorinen, K. 2020. Positiivinen pedagogiikka tuo esiin potentiaalin meissä kaikissa. Viitattu 27.11.2020.

<https://kaisavuorinen.com/positiivinen-pedagogiikka/>

Julkaisemattomat

Pölönen, P. 2019. Touhula Rytmii - Pedagoginen vuosisuunnitelma 2020-2021. Touhula päiväkodit.

Kuviot

Kuvio 1: Lähtökohta, toteutus ja lopputulos	12
Kuvio 2: Kehittämistyön kehä.....	14
Kuvio 3: Suunnitelman SWOT -analyysi	18
Kuvio 4: Toteutuksen jälkeinen SWOT -analyysi	27

Liitteet

Liite 1: Varhaiskasvatuksen henkilöstön palaute	40
Liite 2: Tiedote ja lupalappu huoltajille	41
Liite 3: Loppupalaute	43
Liite 4: Minäkuvan vahvistaminen -kortit tuotos	44
Liite 5: Myönteisyyden puu tuotos	45

Liite 1: Varhaiskasvatuksen henkilöstön palaute

Toivomme vastaustasi seuraaviin kysymyksiin, opinnäytetyömme toteutuksen seuraamisen perusteella. Opinnäytetyömme käsittelee vahvuuksien kautta myönteisen minäkuvan lisäämistä maalaamisen avulla. Antamaasi palautetta käytetään oman toimintamme kehittämiseen opinnäytetyön toteutuksen aikana.

Miten toimintakerta oli mielestäsi toteutettu ja suunniteltu?

Koitko lasten ymmärtävän toiminnan tarkoituksen?

Miten muuttaisit toimintaamme, jotta lasten tuntemus aiheesta lisääntyisi?

Onko lasten positiivinen puhe itsestä lisääntynyt mielestäsi edellisen toimintakerran jälkeen?

Onko jotain muuta, mitä haluaisit sanoa tai tuoda esille toteutuksestamme?

Kiitos vastauksestasi, käsittelemme vastaukset anonyymisti.

Liite 2: Tiedote ja lupalappu huoltajille

Tiedote 8.3.2021

Hei viskarien vanhemmat/huoltajat,

Olemme opintojemme loppusuoralla olevat kaksi sosionomiopiskelijaa Laurea-ammattikorkeakoulusta Espoosta. Toteutamme maalaamisen kautta lasten minäkuvan vahvistamista koskevan toiminnallisen opinnäytetyömme Touhulassa ryhmässä X 15.-24.3.2021 välisenä aikana.

Opinnäytetyömme toteutuksessa pidämme ryhmän lapsille toimintatuokioita päiväkodin piha-alueella, joissa tutustumme taidetta ja itsensä ilmaisua hyödyntäen lasten vahvuuksiin sekä sitä kautta pyrimme myönteisen minäkuvan vahvistamiseen. Toimintatuokiot toteutetaan osana lasten arkea varhaiskasvatuksessa ja niissä lapset saavat tehdä kanssamme erilaisia askartelu- ja maalausteoksia pari- sekä ryhmätöinä. Toimintatuokioiden ja siten opinnäytetyömme tuotoksena on Minäkuvan vahvistaminen -kortit, jotka jäävät Touhulan käyttöön.

Havainnoimme toimintakertojen aikana lasten myönteisen puheen lisääntymistä ja pyydämme anonyymia palautetta lapsilta eri värisiä hymynaama kortteja apuna käyttäen toimintakertojen päätteeksi. Lapsista ei kerätä tietoa, josta heidät voisi tunnistaa, jotta opinnäytetyömme toimintakertoihin osallistuminen on täysin anonyymia. Toimintatuokioihin osallistuminen on vapaaehtoista ja, mikäli ette halua lapsenne osallistuvan on lapsi toteutuksen aikana varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa.

Ohessa lupalappu, jonka pyydämme palautettavaksi varhaiskasvatusryhmään. Käytämme kasvomaskeja toimintatuokioissa lasten kanssa ollessamme, työskentelymme tapahtuu ulkona sekä tulemme paikalle vain terveinä. Mikäli teillä on jotain kysyttävää vastaamme kysymyksiin mielellämme.

Ystävällisin terveisin

Janette Ernamo & Mira Valkonen
Sosionomiopiskelijat
Laurea-ammattikorkeakoulu
Janette.Ernamo@student.laurea.fi
Mira.Valkonen@student.laurea.fi

Pyydämme palauttamaan tämän lupalapun varhaiskasvatusryhmään viimeistään 12.3.2021.

Annan suostumuksen lapseni _____

osallistumiselle tämän opinnäytetyön toteutuksen toimintatuokioihin Touhulassa ajalla 15.-
24.3.2021.

En halua lapseni _____

osallistuvan opinnäytetyön toteutuksen toimintatuokioihin.

Aika ja paikka
allekirjoitus/allekirjoitukset

Huoltajien nimi/nimet sekä

Liite 3: Loppupalaute

Toivomme vastaustasi seuraaviin kysymyksiin, opinnäytetyömme toteutuksen seuraamisen perusteella. Opinnäytetyömme käsittelee vahvuuksien kautta myönteisen minäkuvan lisäämistä maalaamisen avulla. Antamaasi palautetta käytetään oman toimintamme arvioimiseen opinnäytetyön kirjoitusprosessin aikana.

Ensimmäisenä kysymykset **henkilökunnan jäsenelle/toimintaa seuranneelle**:

Minkälaisena koit yhteistyön kanssamme?

Koitko saaneesi uusia ideoita ryhmän toimintaan?

Oliko joku toimintakerroista onnistunut tai mieleinen?

Onko mielestäsi lasten myönteinen puhe itsestä tai toisista muuttunut tai lisääntynyt toteutuksen jälkeen?

Avoin loppupalaute:

Toisena kysymykset **toimintaan osallistuneille lapsille**. Toivoisimme henkilökunnan jäsenen kysyvän lapsilta mielipiteitä ja kirjoittavan lasten vastauksia meille suoraan lasten sanomana.

Piditkö meidän järjestämästä toiminnasta? (Voi muistuttaa lapsia mitä tehtiin: vahvuusmaalausta, -kädet, -kortit ja -puu.)

Saitko hyvin ohjeita, että tiesit mitä tehdä?

Saitko hyvää mieltä tai mukavia kommentteja työskentelymme aikana?

Avoin loppupalaute:

Kiitos vastauksistanne, käsittelemme vastaukset anonymisti.

Liite 4: Minäkuvan vahvistaminen -kortit tuotos

Liite 5: Myönteisyyden puu tuotos

